

században volt. (Hiteljegyek.) Céhek, kirabolhatták, utalvány a kifizetésre. A fedezetről azonban gondoskodni kellett.

Jegybankok. 1694-ben a francia bank, 1800-ban az osztrák nemzeti bank.

Az Osztrák-Magyar Bank. (Kékpénz.) A papírpénz kezelése könnyebb, vásárlóerejük semmivel sem kisebb az aranyénál.

Papírpénz gazdálkodás. A papírpénz növekedik, az arany fogy. Ez nem bankjegy, hanem papírpénz.

A korona elértéktelenedése = a háború előttinek 1/18.000-e lett.

Ez volt az infláció. Ennek hatása = gazdasági zavarok. Ugyanazért a pénzért egyre kevesebbet vásárolhatott. Az adósok könnyen kifizethették adósságukat. A bér, fizetés egyre kisebbértékű lett. Bankóprás.

A Magyar Nemzeti Bank. Az 1924. évi V. tc. Szabadalma. 20 évre.

A bankjegy kibocsátása. Aranyat vagy devizát vásárol, továbbá jó aláírásokkal ellátott váltókat, valamint kézizálogot kölcsönért elfogad. Kölcsönöket ad 3 hónapra. Törvény kötelezi, hogy a forgalomba hozott jegyeit megszabott %-ig fedezze.

1924. V. tc. szerint az első 5 évben 20%-ig,
a második 5 évben 24%-ig,
a harmadik 5 évben 28%-ig,

innen kezdve állandóan 33 egész egyharmad %-ig kell fedezve lennie.

1933-ban a második 5 éves időszakot 4 évvel meghosszabbították.

Karácsonyi álmom.

— Karácsonyi kis jelenet. —

Szín: szegényes szoba, benne egy ágy, középen asztal, körülötte székek.

Személyek: Édesanya, kis gyermek (5–6 éves), Gáspár, Menyhért, Boldizsár, angyalok (tetszés szerinti számban). Jelentő angyal. Jézuska.

BEVEZETŐ.

(Elmondja egy angyal.)

Hull a hó... hull a hó... és — giling-galang —
Égi hárfa zendül, cseng, cseng a kis harang.
Szent karácsonyest van, ájtatos dalú,
Kis Jézust dicsérni gyűl a kis falu.

Kis Jézust dícsérni, ki ma született
S aki a megváltó, örök Szeretet.

(Kívülről felhangzik a Mennyből az angyal... dallama.
Függöny lassan le.)

I. JELENET.

(Szín sötét, míg a Jelentő angyal beszél, azután fenti kis szoba.)

Jelentő angyal: Lenn az utcavégen, a falu határán
Nádfödeles viskó áll magában árván,
Szomorú a hajlék; hát még a lakója!
Nincs itt fényesség, nincsen csillogó fa,
Csak a hó világít, messze még a hajnal...
Szegény özvegyasszony virraszt könnyes arccal,
(lassan világosodik, de csak annyira, hogy az alakok ki-
vehetők.)

Fiacskája beteg, láz gyötri a testét,
Soha ily fekete, bús karácsonyestét...

(Ahogy világosodik, a Jelentő angyal eltűnik.)

(Gyermek az ágyban, anyja az ágy szélén ül, imádkozik,
s figyelő lázas gyermekét.)

Gyermek: Édesanyám... édesanyám..., jó anyácskám...
Menjünk a templomba, legalább meglátnám.
Ott a kisded Jézust az ő szent anyjával
És a pásztorokat, a három királlyal.

Édesanya (hangja elesuklik):
Jaj, hogy is mennénk el ebbe a viharba?
...imádkozz, fiacskám, álmoldj csodaszépet...
...Hiszen a kis Jézus így is szeret téged...
Templom a kunyhó is, ahol imádkoznak...
S ha nem látod máma... majd meglátod
holnap...

Gyermek (felderülve fordul az édesanyjához):
Szeret a kis Jézus, ugy-e, szeret engem?...

Édesanya (ráborul gyermekére):
Szeret, fiacskám, minden szegény magyar
gyermeket szeret...
Ó, Istenem, hány ilyen karácsonytváró
magyar család van ma...
Aludj, aludj el édes gyermekem, hunyd le
szemed... szépen...
Édesapád is lenéz most odafenn, az égben...
(A gyermek elalszik.)

(Kívül hull a hó, felcsendül az éjféli misére hívó harang.)

II. JELENET.

(Kívülről topogás, kopogás hallatszik. Majd zörgetés a kis ablakon.)

Édesanya Ki lehet az, ilyen késő este? Mit csináljak, vándor lehet, de hogy eresszem be, mikor szegény gyermekem betegen fekszik? (Újra zörgetnek: *Szabad bemenni a betlehemeseknek?*)

Kívülről hangzik:

Édesanya: *Jaj*, ti vagytok, hát ha már eddig elfáradtatok, hát gyertek be, de nehogy felferjétek beteg kis gyermekem. (Ajtót nyit, három gyermek jön be felöltözve a betlehemesek öltözetében, az egyik kezében kis betlehemi templom.)

Menyhért: Dicsértessék az úr Jézus Krisztus...

Édesanya: Mindörökké, fiam... Hát csak lassan legyetek... beteg szegény kis gyermekem...

Gáspár: Akkor csak a végit mondjuk el halkán, szabad-e?

Édesanya: Legalább ez juttassa el hozzá a karácsony szeretetét...

Menyhért: Adjonisten, Jézusunk, Jézusunk,
Három király mi vagyunk.
Lángos csillag áll felettünk,
Gyalog jöttünk, mert siettünk.
Egy kis bárány mondta: biztos
Itt lakik a Jézus Krisztus...
Menyhért király a nevem...
Segíts, édes Istenem.
(Subáját leteríti, leül.)

Gáspár: Istenem, jónapot, jónapot!
Itt volnánk mind igazok,
Úgy hallottuk, megszülettél,
Szegények királya lettél...
Benéztünk hát kicsit hozzád,
Üdvösségünk, égi ország!
Gáspár volnék, afféle
Földi király személye. (Subájára dül.)

Boldizsár: Adjon Isten, Megváltó, Megváltó!
Jöttünk meleg országból.
Főtt kolbászunk mind elfogyott,
Fényes csizmánk is megrogyott,
Hoztunk aranyat hat marékkal,
Tömjént egész vassfazékkal...
Én vagyok a Boldizsár,
Aki szerecseny király.

Édesanya: Irul-pirul Szűz Mária,
A boldogságos kis anya...
Hulló könnye záporán át
Alig látja Jézuskáját...
Meg is kéne szoptatni már...
Kedves három királyok:
Jóéjszakát kívánok!

(József Attila: Betlehemi királyok című költeménye után.)

(A háromkirályok el, kívül nemsokára csengetyű szól, majd szárnyak suhogása, halk kocogtatás az ablakon, az ajtó felnyílik és angyalok jönnek be szépen feldíszített karácsonyfával, ajándékokkal. Legutoljára a rózsaszínbe öltözött kicsi Jézus jön be. A Jelentő angyal beszéde alatt leteszik a karácsonyfát, ajándékokat, majd szóltanul ismét elmennek. Közben kívülről előbb halkan, majd a beszéd után egyre erősebben: Dicsőség mennyben az Istennek... című ének. Édesanya egész idő alatt fia ágyánál térdel, nézi a történeteket.)

Jelentő angyal: Tündércsengetyű szól: csilingiling, csiling,
Nyílik már az ajtó, fényesség ragyog;
(erős fény.)

Halk-suhanva jönnek sok kis angyalok.
Angyaloknak élén csöppnyi dalia:
Égi, szőke Gyermekek, az Isten Fia.
Hoz fenyőt az egyik, rajta mennyi jó:
Selymes, lágy cukorka és arany dió!
A másik kezében apró Betlehem,
Nem lehet ennél szebb fenn az égben sem!
Aztán szép subácska, csákó, hintaló,
Ilyen kis legénynek éppen ez való.
A kis angyaloknak most Jézuska int,
Ágyacskája mellé rakják sorra mind...
Álom vagy valóság? Földre szállt csoda:
Nádfödeles viskó — tündérpalota!

III. JELENET.

(Kívül egyre szól a kis harang, hull a hó.)

Édesanya: Felébredtél, kis fiam? Hogy vagy?
Gyermekek: (felnyitja szemeit, felül, majd kacagva kiugrik ágyából s édesanyjához fordul)
Édesanyám! Nézze csak, mennyi minden, és milyen szép karácsonyfa is van itten!
Édesanya: Látod, fiacskám, meghallgatta a kicsi Jézus imádságunkat... Magá jött el hozzád.
(Mindketten letérdelnek a karácsonyfa elé s imádkoznak, míg a függöny lassan lemegy.)

Jelentő angyal: Ki a szívek mélyén szent hitet kutat,
Meghallgatta Jézus hő imájukat.

Mennek a templomba nagyvigan, gyalog...
 Útjukon kísérik kicsi angyalok...

(Kívülről hallatszik:)

Kirja, Kirja, Kisdededcske,
 Betlehemi hercegecske,
 Ki miértünk sok jót tettél,
 A pokoltul megmentettél.
 Karácsonynak éjtszakáján,
 Jézus születése napján
 Örüljetek, örvendjetek,
 A Kisjézus ma született.
 Jézus ágyán nincsen paplan,
 Jaj, de fázik az ártatlan.
 Hogy is lehetne dunnája,
 Elfogyott a báránycája.
 A Kisjézus arany alma,
 Boldogságos Szűz az anyja,
 Két kezével ápolgatja,
 Lábaival ringatgatja.

(A kis jelenet *Szathmáry István* hasonló című költeménye alapján készült.)

Összeállította *Vicsay L.*

Jézuska subája.

Arató Béla elbeszélését színre alkalmazta *Vicsay Lajos*.

Karácsonyi játék 4 képben.

Szín: Az 1. kép: *Venyige Pál* otthonában: egyszerű zsellérember szobája.

2. kép: útszéli fészület a falusi temető mellett.

3. kép: ugyanaz, mint az első kép.

Személyek: *Venyige Pál*, a felesége, *Venyige Andráska*, levélhordó, *Jézuska*.

1. KÉP.

Venyige Páléknál. *Venyige Pál*, a felesége, *Andráska*.
 Később levélhordó.

Andráska: Édesanyám, mikor jön már a Jézuska?

Venyigéné: Arra bent a városban ma este, erre mifelénk...

Andráska: Erre felé nem jár?...

Venyigéné: Hát eltévedne ebben a nagy hóban, uttalan tájon...

Andráska: De a Jézuskának nem kell út... Ő nem tévedhet el...

Venyigéné: Annyi most a szegény gyerek a világban,